

vláda měla v úmyslu některý vynález vyvlastniti neb koupiti); stejně lze i patenty již udělené podrobiti zkoušce ústředním úřadem buď na žádost vynálezce k účelům obchodním (zvl. kdyby chtěl vynález svůj zciziti), buď nuceně, když by to zákonná ustanovení v určitých případech vyžadovala. Všechny smluvní země jsou povinny přispívat ročně na všeobecné správní výlohy úřadu do maxima 5000 frs. na jednu zemi. Ústřední úřad bude spravován ředitelem, k jehož ruce bude správní rada, volená tři roky valnou hromadou delegátů smluvních zemí. Tato hromada bude prováděti též revisi tarifů a jiných ustanovení prováděcího předpisu dle nabytých zkušeností a po případě i revisi úpravy samé. Země přistoupivší k této úpravě mají i nadále právo uzavřítí mezi sebou zvláštní smlouvy, zjednávajíc jich příslušníkům ještě větší vzájemné výhody. Úprava tato znamená důležitý krok na poli unifikace světového práva patentního a zvýšenou ochranu vynálezů i našich příslušníků.

§ 36. Ochrana vzorků.

I. Od patentu liší se ochrana vzorků tím, že při vynálezu patentovaném jde o nový předmět (novou konstrukci, zvláště vydatné spojení látek chemických a pod.), kdežto při ochraně vzorků jde pouze o formu výrobku, buď že tato nová forma vyznačuje se následkem novoty v konstrukci předsevzaté zvýšenou praktickou použitelností technickou (vzorky užitekové), na př. modely pracovního náradí, nebo že ukojuje vkus lepším uměleckým provedením (vzorky vkusové), na př. vzorky látek v průmyslu textilním.

Forma výrobků má arci velký význam pro odbyt jeho (zejm. v průmyslu textilním a vůbec uměleckém, kde vynálezci nových vzorků patří k pracovníkům nejmávanějším a nejlépe placeným). Proto byla ochrana vzorků požadována nejprve v státech umělecko-průmyslově nejpokročilejších (v 18. stol. Francie pro hedvábné vzorky lyonské, později pro všechny živnosti; od r. 1806 požadováno pro ochranu kreslených vzorků uložení u conseils de prud'hommes). V Rakousku zavedena ochrana vzorků císař. pat. ze 7. prosince 1858, ř. z. č. 251, r. 1865 změněným a nyní v československé republice zákonem ze 4. července 1919 č. 469 sb. z. a n. s malými změnami ze státoprávních poměrů plynoucími v platnosti ponechaným.

Zákon vztahuje se jak na vzorky (v užším smyslu), t. j. na grafické předlohy nákresů (dessinů) na povrchu jistých před-

mětů (vzorky nákrešů na zboží textilním pro barvirny, tiskárny a pod.), tak na modely, t. j. plastické ukázky předmětů (nový vzorek svítilny, lahve, košíčku), chrání však jen vzorky v kusové, nikoliv užitkové, jež musí lidíž, chce-li majitel dosíci jejich ochrany, býti patentovány.

Ochrana vzorků zaručuje výhradné právo na jejich užívání. Kdo chce tohoto výlučného práva užívacího dosíci, musí vzorek, dříve než předměty dle něho zhotovené uvede v obchod, uložiti (otevřený či zapečetěný) u příslušné obchodní a živn. komory. Chrániti lze vzorek nejdéle na tři léta, poplatek je mírnější než při patentech. Nechrání se vzorky, které jsou pouhým nápodoběním samostatných děl uměleckých nebo jsou již z dřívějšíka známy, liskem vyličený, bezprávně přisvojeny a pod.

§ 37. Ochrana známek.

I. Ochrana známek vztahuje se na zvláštní zevnější označení výrobků k tomu určené, aby se výrobky a zboží jednoho závodu nebo kraje rozeznaly od stejných výrobků jiného závodu nebo kraje. Jí má se zameziti, aby dobré pověsti, jíž zboží určitého původu nabylo, nebylo jinými výrobci a obchodníky zneužíváno pro zboží původu zcela jiného.

Ochrana známek je jak v zájmu výrobce nebo obchodníka, který si ji k označení svého zboží zvolil, tak v zájmu kupujícího, jemuž známka osvědčené firmy uspořuje vlastní zevrubnější zkoumání zboží. Vznikla již velmi záhy v starém a zvl. ve středním věku byla to přímo známkovací povinnost pro usnadnění dozoru korporace nebo státního (u zlatníků, soukeníků a j.). Na podvodné napodobení znaku privilegovaných cechů nebo monopolistů hrozeno těžkými tresty již v 16. stol. V moderní době byla ochrana známek po příkladu Francie (zák. z 23. června 1857, doplněný zák. z 3. května 1890) zvlášť zevrubně vybudována: v Rakousku zák. ze 6. ledna 1890 ř. z. č. 19, novelou z r. 1913 pozměněným a nyní v česko-slovenské republice zák. z 24. července 1919 č. 471 sb. z. a n. o zatímních opatřeních k ochraně známek s některými změnami v platnosti ponechaným, v Německu od r. 1874 (změn. zák. z 12. května 1894), v Anglii od r. 1883 (dle merchandise marks act z 23. srpna 1887 musí býti při zboží do Anglie importovaném skutečná země původu na zboží tomto nebo na obálce udána — na př. made la Germany — a cizozemské známky nesmějí vypadati tak, aby mohly býti směšovány se známka-